

Elke drie maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender / Events

22 januari, 13 – 17u.

[Restitutieprocedure WOII in de praktijk](#)

Een bijeenkomst over de procedures als u met een restitutieverzoek te maken krijgt of zelf een onderzoek wilt starten. [U kunt zich hier aanmelden >>](#)

7 & 8 februari. [Conferentie conserveringsbehandelingen](#)

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed organiseert een internationale tweedaagse conferentie over nieuwe strategieën voor conserveringsbehandelingen. [Lees meer >>](#)

Nieuwe kunstdocumentaire. [The Price of Everything](#)

Een documentaire over de hedendaagse kunsthandel. Met o.a. kunstkeners, veilinghuizen en kunstenaars als Jeff Koons, Gerhard Richter and Njideka Akunyili Crosby. [>>](#)

Een fleurig en voorspoedig 2019 gewenst!

Stilleven met bloemen, Hans Bollongier, 1639

Mededelingen

[Frequentie nieuwsbrief](#)

Vanaf heden zal de nieuwsbrief één keer per drie maanden verschijnen. Online op de website zal de agenda up to date worden gehouden.

[Een event organiseren/delen](#)

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

1. Wet- en regelgeving

18 december. Afschaffing rijksmonumentenaf trek en vervangende subsidieregeling

De Eerste en Tweede Kamer hebben ingestemd met het wetsvoorstel Wet fiscale maatregel rijksmonumenten, over de afschaffing van de fiscale aftrek voor eigenaren van rijksmonumenten. Hiermee komt de mogelijkheid om onderhoudskosten voor rijksmonumenten van de belasting af te trekken per 1 januari 2019 te vervallen. Vanaf dat moment wordt de *instandhoudingssubsidie woonhuis-rijksmonumenten* beschikbaar voor particuliere eigenaren van rijksmonumenten met een woonfunctie. Minister Van Engelshoven heeft aangegeven dat de toets voor deze subsidie uniform en transparant is en dat de beschikbare middelen hetzelfde blijven als bij de fiscale aftrek.

Een overzicht van de regelgeving vindt u op de website van de Eerste Kamer der Staten Generaal en een inhoudelijk overzicht van de veranderingen op de site van monumenten.nl.

19/27 november. Debat Tweede Kamer Cultuurbegroting en aangenomen moties

Op 19 november vond het Tweede Kamerdebat over de cultuurbegroting 2019 plaats. Het kabinet gaat 80 miljoen extra besteden aan kunst en cultuur. Er zijn meerdere onderwerpen besproken, waaronder arbeidsvoorwaarden en het nut van de Fair Practise Code, immaterieel erfgoed, het belang van muziek en monumentenzorg. Een samenvatting van het debat lezen of het debat terugzien, kan via deze link. En hier vindt u een overzicht van alle op 27 november aangenomen moties die tijdens het debat naar voren waren gekomen.

Achtergrond:

- Kamerbrief van minister van Engelshoven over de voortgang van Cultuur in een open samenleving, 19 oktober 2018. >>
- Reactie Kunsten '92 Kunsten op brief minister, ten behoeve van het debat. >>

24 september. Nieuw EU-douaneactieplan voor bescherming van het intellectuele eigendom

De Raad van de Europese Unie heeft een nieuw douaneactieplan tegen inbreuken op intellectuele eigendomsrechten voor de periode 2018 tot en met 2022 openbaar gemaakt. De Raad wil de internationale aanvoer van namaakgoederen naar Europa aanpakken door de samenwerking te versterken tussen het Europees Waarnemingscentrum, de douane, politie en landelijke gerechten. Het nieuwe plan begint met een evaluatie van het douaneplan 2013-2017. Daaruit blijkt dat in 2016 meer dan 41 miljoen artikelen in beslag zijn genomen met een marktwaarde van 672 miljoen euro. bron EU-douaneactieplan 2018-2022, Raad van de Europese Unie, 12002/1/18

18 september. Erfgoed en cultuur prominent in troonrede

Tijdens de troonrede sprak Koning Willem Alexander over het belang van ons erfgoed en cultuur. Extra geld is vrijgemaakt: "De regering investeert ook in historisch besef en culturele diversiteit. Erfgoed en cultuur laten ons zien waar we vandaan komen, houden ons een spiegel voor in het heden en zijn zo van grote betekenis voor de toekomst van ons land. Er komt in deze kabinetsperiode 325 miljoen euro extra beschikbaar voor erfgoed. Het budget voor cultuur stijgt met een bedrag dat oploopt naar 80 miljoen euro per jaar vanaf 2020. Daarmee komt er meer ruimte voor nieuw artistiek talent en wordt het mogelijk dat alle kinderen tijdens hun schooltijd een museum bezoeken." bron troonrede 2018

2. Kunsthandel

6 november. Kunstverzamelaar moet Sotheby's 1,2 miljoen betalen voor verkoop vervalsing

Kunstverzamelaar De Pourrières is door de rechtbank in New York verplicht tot het betalen van 1,2 miljoen dollar aan Sotheby's (inhoudende prijs verkochte schilderij, onderzoekskosten en rente), omdat vastgesteld is dat hij een vervalst werk van Parmigianino, de zogenaamde *Heilige Hiëronymus*, in 2012 via het veilinghuis verkocht heeft. Sotheby's heeft de koper van het werk in 2017 terugbetaald. bron artnet

11 oktober. Christie's en Artory starten de eerste blockchain veiling

Veilinghuis Christie's heeft de eerste veiling via blockchaintechnologie georganiseerd. Samen met it-bedrijf Artory, een start-up gericht op blockchaintechnologie in de kunstwereld, is de collectie van Barney A. Ebsworth geveild voor 323 miljoen dollar. Via de blockchain worden van een kunstaankoop verschillende gegevens opgeslagen, zoals een beschrijving, aankoopprijs, en de datum waarop het item is gekocht. Kopers ontvangen via Artory een digitaal certificaat van de transactie en ontvangen van Christie's een registratiekaart. Het gebruik van blockchain in de kunst zou tot een betrouwbare en te verifieerbare trackrecord moeten leiden. bronnen Christie's, Artory en The Art Newspaper

3 oktober. Russische miljardair Dmitry Rybolovlev klaagt Sotheby's aan voor 380 miljoen

De Russische miljardair Dmitry Rybolovlev beschuldigt Sotheby's van betrokkenheid bij kunstfraude. Rybolovlev, die in een langdurige zaak verwickeld is over vermeende kunstfraude door Yves Bouvier, heeft Sotheby's nu aangeklaagd bij de federale rechtbank in Manhattan, New York. Rybolovlev beweert dat het veilinghuis heeft meegeholpen aan de 'grootste kunstfraude' in de geschiedenis doordat zij de verkoop van zijn werken faciliteerde en 'opgeblazen taxatierapporten' ondersteunden. Bij de verkoop van zijn werken, gekocht van handelaar Bouvier, leed de zakenman grote verliezen. Rybolovlev eist 380 miljoen dollar vergoeding van het veilinghuis. bron artnet en Quote500

3. Criminaliteit

18 november. Kunstdetective geeft Byzantijns kunstwerk terug aan ambassade Cyprus

De Nederlandse kunstdetective Arthur Brand heeft een zeer zeldzaam 1.600 jaar oud Byzantijns kunstwerk dat in 1974 uit Cyprus werd gestolen tijdens de Turkse invasie, overhandigd aan de ambassade van Cyprus in Den Haag, zo meldt nu.nl. Brand wist het werk te traceren in Monaco bij een Britse familie, die na kennisname van de achtergrond besloot het werk terug te geven. bron nu.nl

10 oktober. Federatie TMV en VHOK gaan meldpunt valse kunst instellen

De brancheorganisaties Federatie TMV en de Koninklijke VHOK (Vereniging van handelaren in oude kunst) zullen binnenkort een meldpunt opzetten voor valse kunst. De verwachting is begin 2019 een website te lanceren. "Door een meldpunt voor valse kunst in te stellen kunnen kunstwerken, waarvan het vermoeden bestaat dat ze vals zijn, worden voorgelegd aan een onafhankelijk panel, bestaande uit onder meer leden van de brancheorganisaties. Volgt uit hun oordeel dat het daadwerkelijk om vervalsingen gaat, dan kan aangifte worden gedaan, waarna politie en justitie aan zet zijn.", zo meldt het persbericht van de Federatie TMV

4. Musea

Restitutie Koloniale Roofkunst

De afgelopen tijd is er veel in het nieuws geweest over restitutie. Een groot deel van de nieuwsberichten gaat over het al dan niet teruggeven van erfgoed uit voorheen koloniaal gebied. In een [Frans Restitutierapport](#), tot stand gekomen op verzoek van de Franse president Macron, is advies uitgebracht om kunst van omstreden herkomst terug te geven aan de landen van oorsprong. Het rapport lijkt een katalysator te zijn voor het debat over restitutie van koloniale kunst. Juridisch gezien zijn de eigendomskwesties verjaard. Maar hoe gaan de musea en politiek reageren?

Hieronder hebben we het nieuws over dit onderwerp voor u op een rij gezet:

- **7 december. Congo vraagt erfgoed terug bij heropening koloniaal museum in België.** Het Afrikamuseum in Tervuren (Brussel) ligt na een grootschalige verbouwing van 74 miljoen onder vuur. Het museum toont onder andere de tijd van de kolonisering in Congo en de slavenhandel door België. Het museum heeft veel werk uit Congo in haar bezit, waarvan onduidelijk is bij welke werken sprake is van roofkunst. De president van Congo heeft laten weten dit erfgoed terug te willen. In reactie daarop zei de Belgische vicepremier en Minister van Ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo bij de opening van het museum dat teruggave van koloniaal cultureel erfgoed aan Afrikaanse overheden niet langer taboe is voor België. bron [NRC](#)
- **29 november. Senegal en de Ivoorkust verzoeken Frankrijk tot teruggave** van duizenden werken n.a.v. het Franse Restitutierapport. bron [artnet](#)
- **26 november. Frankrijk geeft 26 koloniale erfstukken terug aan Benin.** Op 24 oktober [melde het NRC](#) in een uitgebreid artikel dat het Nationale Museum van Benin zijn bronsschat terug wilde. Macron heeft hier gehoor aangegeven, een paar dagen na publicatie van het Restitutierapport. bronnen [artnet](#) en [CNN](#)
- **23 november. OPINIE.** Als Frankrijk de geroofde kunst uit Afrika teruggeeft, houdt kunsthistoricus Didier Rykner zijn hart vast. bron [Trouw](#)
- **23 november. Openbaarmaking Frans Restitutierapport in opdracht van Macron.** >>
- **6 november. Native Americans hekelen Met's tentoonstelling van inheemse objecten.** Een Native Americans belangenbehartigingsgroep bekritiseert een tentoonstelling van inheemse voorwerpen in het Metropolitan Museum of Art. Zij beweert dat de voorwerpen niet bestempeld behoren te worden als kunstobjecten en dit ethische praktijken schendt omdat de voorwerpen onderdeel zijn van religieuze tradities. De belangenbehartigingsgroep stelt dat de voorwerpen enkel door roofkunst of smokkel kunnen zijn vergaard. bron [The Art Newspaper](#)
- **24 oktober. Musea zitten in hun maag met koloniale roofkunst.** Vier Nederlandse musea willen rekenschap afleggen over de herkomst van 440.000 van hun voorwerpen. De vraag is of er koloniale roofkunst bij zit. Het Tropenmuseum geeft aan de mogelijkheid te openen voor belanghebbenden om een claim in te dienen; onduidelijk is nog hoe dit zal geschieden. Zie [NRC](#) en [Het Parool](#).
- **24 oktober. De Mi'kmaq krijgen hun mantel terug.** Inheemse bevolkingsgroepen, zoals de Mi'kmaq, in Canada willen graag hun erfgoed terug. Canada hoopt met een werkwijze te komen die als voorbeeld kan dienen voor andere landen, door vanuit de politiek inheemse groepen beter bij te staan bij restitutievraagstukken. Regelgeving is in de maak. bron [NRC](#)
- **24 oktober. Overzichtsartikel. Nieuwe regels voor teruggeven koloniale kunst.** bron [NRC](#)
- **19 oktober. Nigeria krijgt de bronzen roofkunst enkel te leen door Engeland.** bron [NOS](#)
- Het NRC heeft een speciaal dossier [Koloniale Roofkunst](#) aangemaakt.

15 november. Museumkaart moet bezoekenhistorie kaarthouder delen met fiscus

De stichting Museumkaart moet gegevens over het museumbezoek van een van haar kaarthouders aan de Belastingdienst overhandigen. De kortgedingrechter oordeelt dat het belang van het privé houden van de gegevens moet wijken voor het algemeen belang van een correcte belastingheffing. Zie rechtspraak.nl en het vonnis van Rechtbank Amsterdam, 15-11-2018: [ECLI:NL:RBAMS:2018:8138](https://ecli.nl/NL:RBAMS:2018:8138).

20 september. UPDATE. Ontruiming Rob Scholte Museum onrechtmatig. Scholte legt beslag op eigen inboedel.

Rechtbank Alkmaar heeft 20 september in een bodemprocedure bepaald dat kunstenaar Rob Scholte een huurovereenkomst had voor het gebouw waar het Rob Scholte Museum was gevestigd. De rechtbank heeft de zaak doorverwezen naar de kantonrechter, die over huurgeschillen oordeelt (hiervoor werd de overeenkomst aangemerkt als bruikleenovereenkomst). De gedwongen ontruiming op 17 april lijkt hiermee onrechtmatig te zijn. Een definitief vonnis in het geschil zal op zijn vroegst volgend jaar april komen. Direct na de uitspraak (vrijdag 28 september) heeft de Rechtbank Haarlem Rob Scholte toestemming gegeven beslag te laten leggen op zijn inboedel, die de gemeente Den Helder na de ontruiming had opgeslagen en per 1 oktober te koop wilde aanbieden. Het gebouw waar het museum was gevestigd is in de tussentijd verkocht. Zie ook onze eerder berichtgeving: [17 april](#), [1 februari](#) en [16 oktober](#). bronnen [Den Helder Actueel](#), [Noordhollands Dagblad](#) en [NRC](#)

19 december. Raad van toezicht Stedelijk Museum Amsterdam weer compleet

Het Stedelijk Museum heeft weer een voltallige Raad van Toezicht. Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft de volgende vier mensen benoemd: ondernemer Carla Aalse, hoogleraar Henriëtte Prast, schrijver Maarten Doorman en advocaat Homme ten Have. bron [Stedelijk Museum](#)

5. Restitutie

5 december. Getty weigert bronzen beeld terug te geven ondanks rechterlijke uitspraak

Het hooggerechtshof van Italië heeft beslist dat het bronzen beeld 'Victorios Youth' van Lysippos terug moet naar Italië. Het tweeduizend jaar oude beeld is in 1977 door het Getty Museum (Los Angeles) aangekocht in Italië voor 4 miljoen euro. Italië heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat het beeld illegaal geëxporteerd is. Na een juridische strijd van elf jaar heeft zij hier door het hooggerechtshof gelijk in gekregen. Getty meent echter dat Italië niet kan bewijzen de rechthebbende te zijn omdat het werk destijds in internationale wateren gevonden is en weigert het beeld te overhandigen. bron [artnet](#)

27 november. EVALUATIE. 20 jaar restitutie sinds de 'Washington Principles'

Het is 20 jaar geleden dat de [Washington Principles](#) opgesteld zijn (3 december 1998), een richtlijn voor restitutievraagstukken omtrent Naziroofkunst. Een korte evaluatie wordt gegeven in kunstblad artnet. Uit de evaluatie blijkt dat slechts vijf landen, waaronder Nederland, een speciale organisatie hebben opgericht die zich met de restitutiekwesties van de ruim 600.000 in aanmerking komende werken bezighoudt en dat er nog meer dan genoeg te winnen is op dit gebied. bron [artnet](#)

21 november. Amerikaan klaagt Nederlandse staat aan om meer dan 140 restitutiekwesties

Een Amerikaanse erfgenaam van de in de Tweede Wereldoorlog handelende joodse Nederlandse kunsthandelaar Katz is in de Verenigde Staten een rechtszaak gestart tegen de Nederlandse staat en diverse Nederlandse musea. De erfgenaam claimt meer dan 140 kunstwerken die eigendom zijn van de Nederlandse staat en die zich bevinden in diverse Nederlandse musea en overheidsinstellingen. Erven van Katz hebben al eerder tevergeefs zaken ([1 juli 2009](#) en [15 november 2017](#)) aanhangig

gemaakt bij de Restitutiecommissie: de eigendomsrechten van de schilderijen bleken niet onomstotelijk bewezen. bronnen [The New York Times](#) en het [NRC](#)

13 november. Oostenrijk geeft de verkeerde Klimt terug aan de verkeerde familie

In een restitutiekwestie heeft Oostenrijk per ongeluk het verkeerde schilderij teruggegeven aan per ongeluk de verkeerde familie. Oostenrijk wordt al langere tijd bekritiseerd omdat het land onvoldoende zou doen om gestolen werk uit de Tweede Wereldoorlog afkomstig van Joodse families te restitueren. Het is nog onduidelijk wie juridisch verantwoordelijk is voor deze restitutiefout en wat de gevolgen zijn. Het schilderij is verscheept naar Zweden, waar de erfgenamen zich zouden bevinden. bron [The Art Newspaper](#)

1 november. Stedelijk mag Kandinsky houden; erven willen advies ongedaan maken

De restitutiecommissie heeft op 22 oktober bindend advies uitgebracht over de herkomst van een schilderij van Kandinsky. Het werk Bild mit Häusern werd in 1940 door het Stedelijk Museum Amsterdam aangekocht en hoeft niet terug naar de erven van de Joodse familie Hedwig Lewenstein-Weijerman, die het in de Tweede Wereldoorlog liet veilen. De omstandigheden waaronder het werk werd verkocht waren ook na grondig onderzoek nog te onduidelijk, waardoor de commissie het belang van het museum boven die van de erven heeft geplaatst. Internationaal is met kritiek op deze belangenafweging gereageerd. De erven proberen bij de bestuursrechter het bindende advies van de Restitutiecommissie te laten vernietigen. De zaak komt 16 januari voor. bronnen [Restitutiecommissie](#), [Trouw](#) en [NRC](#)

6. Uitingvrijheid

6 december. UPDATE. Verzoek Rusland afgewezen, Pussy Riot ontvangt 37.000 euro

Het EHRM heeft Rusland opgelegd de activistische kunstband Pussy Riot 37.000 euro te betalen voor het schenden van hun mensenrechten door het opleggen van gevangenisstraf na een activistisch optreden in een kerk. Rusland ging tegen de uitspraak in beroep, maar dit verzoek is 4 december geweigerd. Rusland heeft hierna officieel [ingestemd](#) met de betaling. Zie ook onze [eerdere berichtgeving](#). bron [The Artnewspaper](#)

7. Overig nieuws

20 november. Publicatie “Wie bepaalt de waarde(n)?”

In deze publicatie van Kunsten'92 belichten auteurs vanuit verschillende perspectieven de vraag wie de waarde bepaalt bij kunst. [Hier kunt u de publicatie downloaden](#).

13 november. Geen auteursrecht op smaak

In een opmerkelijke rechtszaak (de smaakzaak) is door het Europese Hof bepaald dat er geen auteursrecht rust op smaak. Bij arrest van 23 mei 2017 heeft het hof Arnhem-Leeuwarden prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie EU over de mogelijkheid van auteursrecht op smaak. De vraag was of de smaak van Heks'nkaas van bedrijf Smilde auteursrechtelijk beschermd is, zodat opgetreden kan worden tegen het op de markt brengen van de Witte Wievenkaas door Levola, die dezelfde smaakstelling heeft gekozen voor hun product. Het hof moet nu uitspraak doen.

- [13 november 2018, HVJ, Hof van Justitie EU, C-310/17](#)
- [Pleidooi zijde Heks'nkaas](#)
- [23 mei 2017, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:6697](#)

- 10 juni 2015, Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2015:4674

12 december. Zaak om eeuwenoud Boeddhabeeld niet ontvankelijk verklaard

De Chinese dorpen Yangchun en Dong Pu kunnen een eeuwenoud Boeddhabeeld met daarin een heilige mummie niet claimen. Het beeld zou in 1995 uit hun gezamenlijke boeddhistische tempel zijn gestolen en door roof in Nederlandse handen terecht zijn gekomen. De Nederlandse rechter heeft het verzoek van de dorpen niet ontvankelijk verklaard, omdat niet in zijn geslaagd om aan te tonen dat zij ieder kunnen worden beschouwd als een rechtspersoon aan wie procesbevoegdheid voor de Nederlandse civiele rechter toekomt. bron RTL Nieuws

Rechtbank Amsterdam, 12-12-2018, C/13/609408 / HA ZA 16-558

2 november. Metropoolregio Amsterdam bundelt krachten rond kunst, cultuur en erfgoed

De samenwerkende overheden binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) hebben hun krachten gebundeld op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed. Zij hebben o.a. gezamenlijk een regionaal cultuurprofiel opgesteld, waarin een overzicht wordt gegeven van wat er gebeurt op cultureel gebied en hoe de regio tot een beter afgestemd cultuuraanbod kan komen. In hun publicatie vindt u een uitgebreid overzicht met grafieken, visies, trends en ontwikkelingen van de cultureel creatieve sector in de metropoolregio Amsterdam. U kunt hier de publicatie downloaden.

6 oktober. Schilderij Banksy vernietigt zichzelf direct na verkoop. Hoe zit dit juridisch?

Kunstenaar Banksy heeft opzettelijk zijn werk laten versnipperen na afhamering op 1,2 miljoen euro op een veiling van Sotheby's. De versnipperaar zat verwerkt in de lijst van het schilderij. Directeur Alex Branczik van Sotheby's zegt "We zijn gebanksied", en gaat uitzoeken welke juridische consequenties dit heeft voor een veilinghuis en de verkoopovereenkomst. Het is gebruikelijk dat het veilinghuis een kunstwerk terugneemt als het beschadigd raakt op een moment dat het er nog verantwoordelijk voor is. In kwestie heeft de koper laten weten het versnipperde werk te houden. bron NOS

12 september. Meerderheid Europees Parlement stemt voor nieuwe auteursrechtwetgeving

Op 12 september 2018 is een resolutie aangenomen in een plenaire vergadering van het Europees Parlement inzake een aantal wijzigingen aan het standpunt in eerste lezing over de ontwerp-Auteursrechtrichtlijn. Het dossier is terugverwezen naar de commissie voor Juridische Zaken (JURI), een definitief akkoord door de Raad en het Parlement moet nog volgen.

De herziening van de auteursrechtwetgeving heeft ten doel makers beter te beschermen tegen grote online partijen. Grote platforms moeten makers beter gaan delen in de winsten. Ook moeten zij strengen op gaan treden tegen het gebruik van onrechtmatig materiaal, door bijvoorbeeld *uploadfilters* te plaatsen (artikel 13 van de nieuwe Auteursrechtrichtlijn) en zij kunnen makkelijker aansprakelijk gesteld gaan worden voor auteursrechtsschendingen. Er is veel over deze wetgeving te doen geweest, o.a. door de "*linktax*": artikel 11 stelde dat online platformen die verwijzen naar een nieuwsbron de uitgever voor het gebruik van dat nieuws moeten betalen. Deze linktax is tijdens de laatste stemming komen te vervallen. Wel moet er betaald gaan worden voor het tonen van een thumbnail bij een 'snippet' of een link. bronnen Dossier Eerste Kamer der Staten Generaal en Europa.nu

14 september 2016, voorstel nieuwe Auteursrechtrichtlijn, document 52016PC0593, COM(2016)593.

Opmerkelijk

26 oktober. Gaudí's Sagrada Familia gebouwd zonder vergunning. 36 miljoen gevorderd

De bekende kathedraal van Gaudi, de Sagrada Familia in Barcelona, blijkt al 136 jaar te worden gebouwd zonder dat daarvoor een vergunning is afgegeven en is hiermee buiten bouwtoezicht gebleven. De bouw van de kerk is voortgezet na het overlijden van maker Gaudi (1926) en is nog niet voltooid. De kerk en de stad hebben een deal gesloten voor 36 miljoen euro, waarna een bouwvergunning is afgegeven. bronnen Artnet en The Guardian (19 oktober)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com.